

Huvudman

Håbo kommun
kommun@habo.se

Beslut

Datum 2025-12-02

Dnr SI 2024:7656

Sida **1 (8)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Gransäterskolan; nu fråga om uppföljning av beslut den 23 april 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Gransäterskolan i Håbo kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande särskilt stöd och arbetet mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har den 23 april 2025 beslutat att förelägga Håbo kommun att vid vite av 2 000 000 kronor senast den 30 september 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister gällande särskilt stöd.

Skolinspektionen har även förelagt Håbo kommun att senast samma dag vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande arbetet mot kränkande behandling.

Håbo kommun har den 29 september 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har hösten 2025 besökt Gransäterskolan på nytt och genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Håbo kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning.

Avhjälpna brister

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan om behov av särskilt stöd

I beslut den 23 april 2025 bedömde Skolinspektionen att Gransätterskolan brustit i arbetet med att anmäla elever som kan vara i behov av särskilt stöd. Detta då lärare inte alltid anmälde till rektorn när de befarade att en elev, trots extra anpassningar, riskerade att inte uppfylla gällande betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Av huvudmannens redovisning, som inkom den 29 september, framgår att skolledningen informerat personal om skollagens krav rörande särskilt stöd vid tre tillfällen; den 24 april, den 11 september och den 26 september 2025. Av intervju med lärare och elevhälsan framgår att det vid dessa tillfällen lämnats information om hur anmälan om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd går till.

Av intervju med lärare hösten 2025 framgår att elever som trots extra anpassningar riskerar att inte nå målen eller elever som har sociala svårigheter numera anmäls till rektor via elevhälsan. Av intervju med lärare och rektorn framgår att extra anpassningar kan ges under en kort period och fungerar inte det görs en anmälan. Rektor uppger i intervju att en sådan period, där extra anpassningar ges, kan vara fyra till sex veckor. Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har tagit emot samtliga anmälningar om elever som kan vara i behov av särskilt stöd som inkommit till elevhälsoteamet. Under perioden den 23 april 2025 – den 23 september 2025 har 34 anmälningar inkommit.

Utredning om behov av särskilt stöd

I beslut den 23 april 2025 bedömde Skolinspektionen att Gransätterskolan brustit i arbetet med att genomföra utredningar för elever som kan vara i behov av särskilt stöd. Detta då skolan inte alltid startade utredningar om särskilt stöd trots att lärare hade anmält behov av en sådan utredning. Vidare framkom att det bland annat fanns elever som hade anpassad studiegång utan att stödinsatserna hade föregåtts av en utredning.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har beslutat att inleda utredning för varje elev som anmälts under perioden den 23 april 2025 – den 23 september 2025. Av inkommen dokumentation framgår att det för

varje elev som anmälts till rektorn har startats en utredning samt vilket datum som utredning startats för respektive elev.

Det framgår också av redovisningen och av intervju med rektorn att rektorn, utöver de anmälningar som gjorts av lärare, initierat utredning för elever som uppmärksammats vid betygsgenomlysningar som gjorts på skolan.

Av intervju med lärare framgår att utredningar startas för de elever som anmälts av lärarna, och att lärare bjuds in till möte med elevhälsan då en anmälan har gjorts. Av intervju med elevhälsan och rektorn styrks att elevhälsan är involverad i arbetet med att genomföra utredningar.

Av dokumentation som inhämtats i samband med besöket och av intervju med elevhälsan och rektorn framgår vidare att utredning genomförs inför beslut om anpassad studiegång.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att det för elever som får sin undervisning i den särskild undervisningsgruppen Aspen genomförs utredning av behov av särskilt stöd. Skolinspektionen har tagit del av ett urval av beslut för elever, inskrivna vid Gransäterskolan, som går i särskild den särskilda undervisningsgruppen Aspen där det för dessa beslut om att ge särskilt stöd i särskild undervisningsgrupp också finns beslut om åtgärdsprogram samt utredning.

Beslut om särskilt stöd

I beslut den 23 april 2025 bedömde Skolinspektionen att Gransäterskolan brustit i arbetet vad gäller beslut för elever som gavs särskilt stöd. Detta då det fanns elever som gavs särskilt stöd utan att en utredning hade genomförts. Utredningen visade också att det i minst ett beslut om anpassad studiegång saknades information om vilka avvikelser som gjorts från timplanen eller från de ämnen och de mål som annars gäller för utbildningen.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn under perioden den 23 april – 23 september 2025 fattat 60 beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Ett sådant beslut har fattats för varje avslutad utredning. Det bekräftas i intervju med elevhälsan.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har fattat tre beslut om anpassad studiegång under perioden 23 april – 23 september 2025. Av intervju med elevhälsan framgår att det vid Skolinspektionens besök finns totalt 7 elever, som är inskrivna på Gransäterskolan, som har anpassad studiegång. För dessa elever har Skolinspektionen begärt in dokumentation. För respektive elev finns en utredning och ett beslut om anpassad studiegång av vilket det framgår vilka avvikelser från

utbildningen som har gjorts. Besluten Skolinspektionen tagit del av har fattats av rektorn.

Det framgår också av intervju med elevhälsan och rektorn att skolan testat att ge andra insatser av stöd för de elever som har beslut om anpassad studiegång.

Särskilt stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram

I beslut den 23 april 2025 bedömde Skolinspektionen att Gransäterskolan brustit i arbetet med att ge elever det stöd som framgick i elevers åtgärdsprogram. Det fanns t.ex. elever där det i åtgärdsprogrammet framgick att stöd skulle ges i en särskild undervisningsgrupp, en grupp som hade upphört.

Av huvudmannens redovisning framgår att det skett en omorganisation av elevhälsans struktur för att förankra åtgärdsprogrammen hos alla undervisande lärare med start läsåret 2025/2026. Vidare framgår att specialpedagogisk personal deltar i arbetslagsmöten varje vecka där åtgärdsprogram och stödinsatser kommuniceras med undervisande lärare. Om det visar sig att det finns svårigheter med att ge det stöd som beslutats i åtgärdsprogram uppmärksammar specialpedagog/lärare det och tar med sig informationen till rektorn vid nästkommande möte med elevhälsoteamet.

I intervju med lärare uppges att lärarnas upplevelse är att eleverna nu får det stöd som anges i deras åtgärdsprogram.

Särskilda stödåtgärder för elever i förskoleklass

I beslut den 23 april 2025 bedömde Skolinspektionen att Gransäterskolan brustit i arbetet med särskilda stödåtgärder för elever i förskoleklass. Detta då det fanns elever i förskoleklass som gavs särskilda stödåtgärder utan att skolan hade genomfört en utredning samt att elever i förskoleklass gavs stöd i en särskild undervisningsgrupp, trots att denna stödinsats inte är tillämplig i förskoleklass.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har vidtagit flera åtgärder för att säkerställa att beslut om särskild undervisningsgrupp fattas i enlighet med skollagens bestämmelser. Det framgår att inga elever i förskoleklass längre ges särskilt stöd i stödformen särskild undervisningsgrupp vilket bekräftas i intervju med lärare och elevhälsan. Det framgår också av huvudmannens redovisning och av intervju med lärare att det skett en omorganisering som innebär att stödinsatser inom förskoleklassen nu ges genom förstärkning med extra personal.

Den kommungemensamma särskilda undervisningsgruppen (Aspen)

I beslut den 23 april 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i huvudmannens hantering av den kommungemensamma särskilda

undervisningsgruppen Aspen, som är lokaliserad på Gransäterskolan. Detta då det fanns oklarheter kring om gruppen i formell mening utgjorde en kommungemensam särskild undervisningsgrupp. Det medförde otydligheter kring vilken rektor som hade ansvar för att elevernas behov av särskilt stöd utreddes, beslut om åtgärdsprogram fattades, uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram genomfördes samt uppföljning av att elever fick stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram.

Av huvudmannens redovisning och av intervju med rektorn framgår att beslut om placering i den kommungemensamma särskilda undervisningsgruppen kan bli aktuellt efter att elevhälsoteamet och rektor på elevens ordinarie skola bedömer att möjligheter att tillgodose elevens behov av särskilt stöd på den ordinarie skolan inte kan ombesörjas. Det handlar om elever som redan har ett utrett behov av särskilt stöd som är dokumenterat i ett åtgärdsprogram. Rektor på elevens ordinarie skola ansöker om en plats på Aspen för eleven via bedömningsgruppen på kommunens centrala barn- och elevhälsoenhet.

Av huvudmannens redovisning och av intervju med elevhälsan och rektorn framgår att eleven behåller sin plats på sin ordinarie skola under placeringen på Aspen. Rektor på den ordinarie skolan har fortsatt det övergripande ansvaret för att följa upp och säkerställa elevens skolsituation. Speciallärare/specialpedagog på Aspen ansvarar för samordning och dialog med rektor på elevs ordinarie skola. Det är rektorn vid elevens ordinarie skola som fattar beslut avseende eleven, däribland åtgärdsprogram.

Av huvudmannens redovisning och av intervju med elevhälsan framgår också att uppföljning av åtgärdsprogram sker kontinuerligt där rektor från elevens ordinarie skola, eller en av rektor utsedd person, deltar. Utvärdering av åtgärdsprogrammet sker i slutet av terminen och då deltar rektor från den ordinarie skolan tillsammans med personal från Aspen, elev och vårdnadshavare. Om eleven inte längre behöver det särskilda stödet som ges i Aspen ska placeringen avslutas och eleven gå tillbaka till sin ordinarie skola.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling (2 kap. 34 a § skollagen).

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar

inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen.)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen.)

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får beslut om avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen fattas (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet och att bristerna i dessa delar har avhjälpats. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 23 april 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i skolans arbete med att anmäla uppgifter om kränkande behandling. Detta då skolpersonal inte anmälde samtliga fall av kränkande behandling.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolledningen informerat personal om skollagens krav kring att anmäla kränkande behandling vid tre tillfällen; den 24 april samt den 11 och 26 september. Det bekräftas i intervju med lärare, elevhälsan och rektorn att information har lämnats under både vår- och höstterminen. Vid informationstillfällena har det också getts information om hur en anmälan görs rent praktiskt.

Av intervju med elever framgår att kränkningar kan förekomma. Det förekommer bland annat skojbråk och elever kan använda fula ord. Enligt eleverna säger lärarna till om en elev kränks. Av intervju med lärare och elevhälsan framkommer att kränkningar anmäls.

Av huvudmannens redovisning framgår att det under perioden den 23 april – den 23 september 2025 gjorts 39 anmälningar om kränkande behandling. Därefter har det, enligt rektorn tillkommit 26 anmälningar vid tidpunkten för Skolinspektionens besök. Rektorn uppger i intervju att det kan finnas ett mörkertal men att det görs mycket fler anmälningar om kränkande behandling jämfört med tidigare. Huvudmannen får ett mejl varje gång det görs en anmälan.

Rättslig reglering

Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i 6 kapitlet skollagen, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen.)

En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan

krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Fredrika Brickman

Beslutsfattare
Signerat av: Fredrika Brickman

X Sara Angeria

Föredragande
Signerat av: Sara Angeria

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Johanna Olsson medverkat.